"بۇل ٴس تاریحقا ایشقتاپ جازىلادى"

(باسى 1 ـ بەتتە)

بەیجیڭ قسقى ولیمپیادا سپورت جارىسىن، مۇگەدەكتەر قسقى ولیمپیادا سپورت جارىسىن ٴساتتى وتكىزۇ، ۇلتتىك ۇلى گۇلدەنۇىن جۇزەگە اسىرۇ سەنىمىن كۇشەيتىپ قالماستان، دۇنیە جۇزىنە شۇاقتى، باي ـ قۇدىرەتتى، اشق، ۇمتىلعا تولى مەملەكەت وبرازىن ایگىلەيدى. بۇل تاریحقا ایشقتاپ جازىلاتىن ٴىس، دۇنیە ٴجۇزى جۇگگو جولى جونىندە شىت جاڭا تانىمعا یە بولادى.

جۇگگوشا ەرەكشەلىك:

"علىم ـ تەحنیكا، زەردەلىلىك، جاسىل، ۇنەمشىلدىك ەرەكشەلىگىن كورنەكتىلەندىرۇ"

بەیجیڭنىڭ ورتا ٴوس سىزىعىمەن سولتۇستىككە قاراي كوكتەن كوز جىبەرسەڭز، مەملەكەتتىڭ تەز سىرعاناۋ سارايى كونكيدىڭ مۇز بەتىنە سالعان ٴمولدىر نىزىنەن اۋمايدى. ونىڭ "مۇز جىبەك باۋ" دەگەن تاعى ٴبىر اتى وسىدان كەلگەن. وسى رەتكى قىزمەت تەكسەرۇ بەیجیڭ قسقى ولیمپیادا سپورت جارىسىنداعى بىردەن ـ ٴبىر جاڭادان سالىنعان وسى مۇز ٴۇستى باسەكەلىك جارىس الاڭ ـ سارايىنان باستالدى.

2018 ـ جىلى 1 ـ ایدىڭ 23 ـ كۇنى العاشقى قازىعى قاعىلعاننان باستاپ "مۇز جىبەك باۋدىڭ" قۇرىلىسى اسقاق ارمانمەن جۇرگىزىلدى. تەز سىرعاناۋ سارايىنا كىرە سالىسىمەن، باس شۇجي شي جینپیڭنىڭ كوزى ەكراندىعى "ەڭ تەز مۇز" دەگەن جازۇعا ٴتۇستى.

تەز بولۇ علىم ـ تەحنیكادان كەلەدى.

2019 ـ جىلى باس شۇجي بەیجیڭ قسقى ولیمپیادا سپورت جارىسىن وتكىزۇگە دایىندالۇ قىزمەتىنە 3 ـ رەت تەكسەرۇ جۇرگىزگەندە الاڭ ـ سارايى قۇرىلىسىندا "علىم ـ تەحنیكا، زەردەلىلىك، جاسىل، ۇنەمشىلدىك" سىندى 4 ەرەكشەلىكتى كورنەكتىلەندىرۇدى ەرەكشە باسا دارىپتەگەن بولاتىن، سوندا ماڭداي الدى ورىنعا قویىلعانى ٴدال وسى علىم ـ تەحنیكا ەدى.

دۇنیە جۇزىندەگى اتتامالىلىق دارەجەسى ەڭ زور ەر فورمالى "توقما توبە شىملدىعى" استىندا باس شۇجي شي جینپیڭ قۇرىلىس ماتەریالدارىن تەكسەرىپ كوردى:

"ەلمىزدە ٴوندىرىلۇ سالىستىرماسى جوعارى ما؟".

"بولمەنىڭ ارقان تور قۇرىلىمىنا قولدانىلعانى 'ەلمىزدە وندىرىلگەن ارقان'، جىبەيدا وندىرىلگەن؛ 'مۇز جىبەك باۋدىڭ' 3360 قیسق بەت اینەگى تیانجینده وندىرىلگەن؛ ایاعىڭىزدىڭ استىنداعى بەتوندى كورۇ تۇعىرى تاقتاسى بەیجیڭدە وندىرىلگەن". الاڭ ـ سارايى جۇمىستارىنىڭ جاۋاپتىسى تارتىمدى سوزبەن قۇرىلىس بارىسىنىڭ دا "بەیجیڭ، تیانجین، جىبەیدى ٴبىر تۇلعالاندىرۇ" بارىسى ەكەندىگىن ایتتى.

جۇگگو جوباسىنان، جۇگگو تەحنیكاسىنان، جۇگگو ماتەریالىنان، جۇگگو جاساۋىنان قۇرالعان قسقى ولیمپیادا سپورت جارىسى الاڭ ـ سارايى قۇرىلىسىنىڭ ٴبىر توپ "جۇگگو جوباسى" بەیجیڭ قسقى ولیمپیادا سپورت جارىسىنىڭ ایقىن "جۇگگوشا ەرەكشەلىگىنە" ایەنالدى.

باس شۇجي جارىس جولىنىڭ شەتىنە كەلىپ، ٴبىر جاعىنان، جارىس جولىنىڭ سىناق ساندى مالىمەتتەرىن كورىپ، ەندى ٴبىر جاعىنان، تانىستىرۇدى مۇقیات تىڭدادى: "ایاعىمىزدىڭ استىنداعى ۇزىندىعى 120 كیلومەتردەن اساتىن تات باسپایتىن بولات تۇتىك، بولات تۇتىكتە اعىپ جاتقان سۇیىلتىلعان كومىر قىشقىل گازى مۇز بەتى تەمپەراتۇرا پارقىنىڭ 0.5 سەلتسي گرادۇستان اسپاۋىنا كەپىلدىك ەتەدى، سوندىقتان ەڭ تولىق، ەڭ بىركەلكى، ەڭ تەز مۇز قالىپتاسترادى".

"تەحنیكا" "جاسىل" بولۇعا دەم بەردى. دۇنیە جۇزىندەگى العاشقى كومىر قىشقىل گازدىنىڭ ترانسكریتیكالىق تىكەلەي سۇتتۇ جۇیەسى ارقىلى مۇز جاسالعان كەڭ ارنالى تەز سىرعاناۋ سارايىندا باس شۇجي شي جینپیڭ "جاسىل ولیمپیادا سپورت جارىسىن وتكىزۇدەن" شىنايى اسەر الىپ، بىلاي دەدى: "وسى ٴبىر نەسانىنىڭ تەحنیكانى شوعىرلاندىرۇدان ۇلگى كورسەتۇ اسەرىن ویداعداي ساۋلەلەندىرىپ، تەحنیكانى كادەگە جاراتۇ مەن جالپىلاستىرىپ قولدانۇ سەرپىنىن ارتتىرىپ، ەكونومیكا، قوعام دامۇىنىڭ جاپىاي جاسىل تیىكە ویسۇىن ىلگەرىلەتۇ، كومىر قىشقىل گازىنىڭ شعارىلۇىن ەڭ جوعارى مانىنەن اسىرماۋ، كومىر قىشقىل گازىن بەیتاراپتاندىرۇ ٴۇشىن ۇلەس قوسۇ كەرەك".

بەیجیڭ قسقى ولیمپیادا سپورت جارىسىنىڭ تۇ باستا العانى "جاسىل سەناریا" ەدى. ولیمپیادا سپورت جارىسى تاریحىندا العاش رەت بارلىق الاڭ ـ سارايلارىدى جاسىل ەلەكترمەن جاپىاي قامتۇ جۇزەگە اسىرىلدى، ەنەرگیا ۇنەمدەۇ، تومەن كومىرتەكتى ەنەرگیا، جاراقسىز زاتتار مەن لاس سۇلارىدى ٴبىر جایلى ەتۇ سیاقتى كوپتەگەن علىم ـ تەحنیكا جەتىستىكتەرى كادەگە جاراتىلىپ پایدالانىلىپ، جاڭا دامۇ ۇستانىمىنىڭ قسقى ولیمپیادا سپورت جارىسى امالیاتىنداعى جاندى ۇلگىسى بولىپ قالىپتاستى.

جارىستان كەیىنگى پایدالانۇ دۇنیە جۇزىلىك قیىن تاقىرىپ بولىپ تابىلادى. وسى بىرنەشە جىلدا باس شۇجي شي جینپیڭ بىلاي دەپ قایتا ـ قایتا قاداعالاي تاپسىردى: "قسقى ولیمپیادا سپورت جارىسىن وتكىزۇ ٴبىر رەتكى ساۋدا ەمەس، وتكىزىلىپ بولعاندىقتان كەیىن 'قۇلازىعان ورىنعا' اینالىپ قالۇىنا بولمایدى"، "جارىس كەزىندەگى قاجەت پەن جارىستان كەیىنگى پایدالانۇدى ٴوزارا ۇشتاسىتىرۇ كەرەك، بەیبەرەكەت سالۇعا، قایتالاپ سالۇعا بولمایدى"... قازىر ساناساق، ٴاربىر قسقى ولیمپیادا سپورت جارىسى الاڭ ـ سارايىنىڭ "ولیمپیادا سپورت جارىسىنان كەیىنگى ٴداۋىردى" كوزدە ۇستاعان دامۇ جوسپارى بار.

"ٴبىز بارلىعىن بایاندى تۇردە قایتا پایدالانامىز". باس شۇجي شي جینپیڭ قىزمەت تەكسەرگەندە، بۇل ٴىستى بەس ساۋساعىنداي بىلەتىنىن ایتتى، "'سۇتەكشەدە' 'سۇدا ٴجۇزۇ سپورت جارىستارىن وتكىزۇدى مۇز ٴۇستى سپورت جارىستارىن وتكىزۇگە الماسترۇعا' بولادى، ۇكسۇڭ دەنە تاربیە سارايىندا 'باسكەتبول سپورت جارىستارىن وتكىزۇدى مۇز ٴۇستى سپورت جارىستارىن وتكىزۇگە الماسترۇعا' بولادى، بەیجیڭ جارىس رایونىنداعى 13 باسكەلىك جانە باسكەلىك ەمەس الاڭ ـ سارايدىڭ 11ى كەزىندەگى جازعى ولیمپیادا سپورت جارىستارى قالعان 'مۇرا' ...".

ول تاعى بەیجیڭ قسقى ولیمپیادا سپورت جارىسى قىستاعىندا (مۇگەدەكتەر قسقى ولیمپیادا سپورت جارىسى قىستاعى) نەگىزدىك قۇرىلعىلاردى جاقسارتىپ قارجىگەر باۋراۋ سىندى مىسالدى اۋىزعا الدى. سول كۇنى تۇستەن بۇرىن باس شۇجي شي جینپیڭ وسىندا كەلىپ قىزمەت تەكسەردى.

تورتكىل اۋلا ستیلىندەگى ٴۇش كىرەر اۋلا ـــ جارىس كەزىندەگى كۇللى الەم ولیمپیادا سپورت جارىسى ساڭلاقتارىنىڭ "ٴۇیى"، بولاشاقتا ۇزدىك دارىندىلاردى كەڭىنەن قابىلدايتىن بەیجیڭ دارىندىلار ۇیىنە اینالدىرىلادى. باس شۇجي بىلاي دەپ القادى: "بۇل ٴادىس وتە جاقسى، بایاندىلىقتى بەینەلەپ بەرە الادى. بۇل ٴبىزدىڭ ۇستانىممىز، تەك وسى ٴبىر ٴىس ٴۇشىن عانا ەمەس، ونىڭ بایاندىلىعىن، ٴبىر تۇتاس جوسپارلاۋدىڭ ویلاسىنىڭ كەرەك".

سپورتشىلاردىڭ، جاتتىقتىرۇشىلاردىڭ شەر اس، جاتار ورىن، ٴجۇرىس ـ تۇرىس، ەمدەلۇ، تىنىعۇ، كوڭىل اشۇ سیاقتىلارى ەڭ سوڭىندا تۇگەلدەي زەردەلىلەندىرىلىپ باسقارىلادى، ەگجەي ـ تەگجەیلى قىزمەت كورسەتىلەدى. جۇمىس جۇرگىزۇدى قامتاماسىزدانىدرۇ قىزمەتىنىڭ ایاق السى قالاي؟ باس شۇجي جالپىلىق ەمحانا، مۇگەدەك سپورتشىلار تۇرعىن ٴۇیىنىڭ ۇلگى بولمەسىنە كىردى.

قولایلى كەدەرگىسىز قۇرىلعى باس شۇجیگە تەرەڭ اسەر قالدىردى. ۇلگى بولمەنىڭ جاتىن ۇیىندە تۇیمەشىك بار، شىنتاعىڭ مەن ٴتۇرتىپ قالساڭ، شكافتىڭ ەسكى اشىلا كەتەدى. "ەستۇىمشە، بۇرىنعى ٴار كەزەكتە ادەتتە ولیمپیادا سپورت جارىسى قىستاعى جوىنندە اڭىس ەتىلگەن ماسەلەلەر ٴبىرشاما كوپ بولادى ەكەن. حاۋىپسىز، ىڭعايلاستى، جایلى سپورتشىلار ٴۇیىن تۇلعالاپ، ناقتى جۇمىستارىدى ویداعداي ٴبىر جایلى ەتىپ، سپورتشىلاردىڭ قاجەتىن شەشۇ كەرەك".

قسقى ولیمپیادا سپورت جارىسىن وتكىزۇگە دایىندالۇ ـــ جۇیەلى ینجەنەریا، ەمەلەكەت قۇاتىنا بولعان جالپىلىق سىناق. باس شۇجي شي جینپیڭ "ٴار جاقتىڭ اقل ـ پاراسىنان شوعىرلاندىرىپ، ٴار سالانىڭ كۇش ـ قۇاتىن توپتاپ، دایىندىق قىزمەتىن ویداعداي ىستەۇدىڭ قۇاتتى بىرىككەن كۇشىن قالىپتاستىرۇ" كەرەكتىگىن تالاي رەت باسا دارىپتەگەن بولاتىن.

قسقى ولیمپیادا سپورت جارىسى قىستاعىنداعى جوعارى مەكتەپتەردەن كەلگەن ٴبىر توپ ەرىكتى جاندى دا جالىندى "جۇگگو تانىسقىسى" بولىپ تابىلادى. باس شۇجي ولارمەن تەلالىسپەن اڭگىمەلەستى، قاۋلاعان جاستىق لەپ سول جەردەگىلەردى اسەرلەندىردى.

"سىزدەر ات سالىسپ وتىرسىزدار، جاپالى بولعانىمەن داڭقتى، ابىرویلى ٴارى باقتىلى ٴىس. ٴار ەلدىڭ جارىسقا قاتىناسۇشىلارىنا بایرعى ٴارى وسى زامانعى بەیجیڭدى اڭگىمەلەپ، ولارعا جۇگگو حالقىنىڭ دارقان پەیىلى مەن مەیماندوستىعىن سەزىندىرىڭىزدەر، بۇل ومىرلەرىڭىزدەگى ۇمىتىلماس كەشىرمە بولىپ قالادى".

"باس شۇجي، الاڭسىز بولىڭىز!". جاس بۇىنداردىڭ مىزعىماس ۇادەسى ۇزاققا دەیىن جاڭعىردى.

ایىندى ۇادە:

"ٴبىز ونى، ٴسوز جوق، ویداعداي وتكىزۇگە ۇادە بەرەمىز"

قسقى ولیمپیادا سپورت جارىسىندا كەزدەسۇ، جۇگگو ۇادەسى.

وتكىزۇگە ٴوتىنىش بەرگەندەگى، دایىندىق جۇمىستارىن جۇرگىزگەندەگى وتكەن تەردىڭ بارلىعى ٴالى كوز الدىمىزدا، قىزمەت تەكسەرۇ ساپارىندا باس شۇجي شي جینپیڭ وسى جىلدارىدى ەسكە الدى: "جوقتان بار بولدى عوي! 2015 ـ جىلى وتكىزۇ ٴوتىنىشىمىز ٴساتتى قابىلدانىدى، سول كەزدە العا قویعان بولاشاق نسانالاردى كوزدەي وتىرىپ، ٴبىز جوسپار بویىنشا ٴبىر ـ بىرلەپ ىستەي وتىرىپ، بارلىعىن ورىنداپ شىقتىق. بۇگىنگە جەتۇ وڭاي بولعان جوق".

باستان وتپەگەن ٴىستىڭ قیىندىعى سەزىلمەیدى. قانشاما رەت جۇلدىز جامىلىپ، تاڭدى تاڭعا جالعاپ، قانشاما رەت قامال الىپ، قیىندىقتاردى ەڭسەرۇدەن كەیىن "قسقى ولیمپیادا سپورت جارىسىنىڭ جوباسى" بارا ـ بارا رەالدىققا اینالدى. 12 جارىس الاڭ ـ سارايىنىڭ بارلىعىنىڭ قۇرىلىسى مەرزىمىنەن بۇرىن ایاقتالىپ، 3 قسقى ولیمپیادا سپورت جارىسى قىستاعى مەجەلى مەرزىمىندە پایدالانۇعا بەرىلدى، بەیجیڭ ـ جاڭجیاكوۇ جوعارى جىلدامدىقتى تەمىر جولىنىڭ، بەیجیڭ ـ چۇڭلي جوعارى جىلدامدىقتى تاس جولىنىڭ تۇتاس جەلىسىندە كولىك قاتىنادى؛ كەزىندە «ٴوتىنىش بەرۇ بایاندامامىن» تاپسىرعاندا، "سپورتشىلاردى وزەك مەتۇ، بایاندى دامۇ، ۇنەمشىلدىكپەن جارىس وتكىزۇدى" العا قویعان بەیجیڭنىڭ بۇل جاعىندا مول، جاندى امالیاتى دا بار...

باس شۇجي شي جینپیڭ بىرنەشە جىلدىڭ الدىندا ـ اق جۇگگونىڭ پوزىتىسیاسىن ایقىن ٴبىلدىردى: "قسقى ولیمپیادا سپورت جارىسىن وتكىزۇدە جۇگگو ایتقانىندا تۇرادى، ٴىس ـ ارەكەتىنەن ناتیجە شعارادى. ونىڭ ۇستىنە، ٴبىز كەشكىترمەي، كۇنى بۇرىن ورىندایمىز". توسىن تۇلعان جاڭا تیپتى ایدارشا ۇیرۇس وكپە قابىنۇ ىندەتى دۇنیە ٴجۇزى دەنە تاربیە سالاسىنىڭ رىتىمىن بىلقتىردى. "كەشكىترمەي كۇنى بۇرىن ورىندایتىن" كورەگەندىكپەن كۇن ىلگەرى قامدانعان جۇگگو دۇنیە ٴجۇزىنە تاعى ٴبىر رەت تاڭعالدىردى.

وسى رەتكى قىزمەت تەكسەرۇدە باس شۇجي شي جینپیڭ "ۇنەمشىل، حاۋىپسىز، تارتىمدى" بولۇدى قایتالاي باسا دارىپتەدى ٴارى ىشكەرىلەگەن تۇردە بىلاي دەپ اتاپ كورسەتتى: "ٴساتتى وتكىزۇدىڭ ٴوزى تابىسقا جەتكەندىك. بەیجیڭ قسقى ولیمپیادا سپورت جارىسى، مۇگەدەكتەر قسقى ولیمپیادا سپورت جارىسى جوننەن ایتقاندا، جاڭا تیپتى ایدارشا ۇیرۇس وكپە قابىنۇ ىندەتىنەن ساقتانۇ ـ تىزگىندەۇ قىزمەتىن جاقسى ىستەۇ ەڭ ۇلكەن سناق".

مۇنداي سناققا جۇگگو تولىق دایىندىق جاسادى.

سول كۇنى تۇستەن بۇرىن باس شۇجي بەیجیڭ قسقى ولیمپیادا سپورت جارىسىنىڭ، مۇگەدەكتەر قسقى ولیمپیادا سپورت جارىسىنىڭ نەگىزگى اقپارات مەدیا ورتالعىنا كەلدى. جارىس كەزىندە الەمدەگى ترىكەلگەن جازىق بەتتىك اقپارات مەدیا مەن جالعاپ تاراتۇشىلارىنىڭ قسقى ولیمپیادا سپورت جارىسىنىڭ ىشتابى رەتىندە، جۇگگو مەن شەتەلدىڭ نەشە مىڭ تىلشىلەرى وسى ارالعا جىناليدى. ىندەت جاعدايىندا قالاي باسقارۇ كەرەك؟ قالاي ىستەۇ كەرەك؟

باس شۇجي شي جینپیڭ "قوس جابىق اینالمىدىق" باسقارۇ ۇلگىسىن ەگجەي ـ تەگجەیلى ۇعىستى، اسىرەسە، تۇرلىشە اۋماقتاردا ەى قوقىستاردى ٴبىر جایلى ەتۇدىڭ نازىك بۇىنداردىنا دەیىن ایرىقشا نازار اۋدارادى. ول بىلاي دەپ باسا دارىپتەدى: "جابىق باسقارۇ وتە قاجەتتى، جوبالاۋ، ٴسوز جوق، علمي، ۇیلەسىمدى بولۇ كەرەك، باسقارۇداعى قاساڭدىق پەن قارابایىرلىق سالدارىنان قسقى ولیمپیادا سپورت جارىسىنىڭ ٴساتتى وتكىزىلۇىنە نقىال جەتكىزۇگە بولمایدى".

نەگىزگى اقپارات مەدیا ورتالعىنىڭ ىشىندەگى زەردەلى اسحانا ىندەتتەن اناعۇرلىم ویداعداي ساقتانۇ ـ تىزگىندەۇدى ەگجەي ـ تەگجەیلىلەندىرۇ جۇزەگە اسىرىلىپتى"، ـ دەپ القادى باس شۇجي.

اقپارات مەدیالارىنىڭ قىزمەت بولمەسى قسقى ولیمپیادا سپورت جارىسىنىڭ حابار ینىفورماتسیالارىنىڭ جینالاتىن، تاراتىلاتىن جەرى. بۇل جەردە دایىندىق قىزمەتىپەن اینالىسىپ جاتقان تىلشىلەر باس شۇجیدى كورىپ ىستىق نقىلاسپەن قاۋمالاي جەتپ كەلدى. "ىندەتتىڭ نقپالى سەبەبىنەن، بەیجیڭ قسقى ولیمپیادا سپورت جارىسىنىڭ، مۇگەدەكتەر قسقى ولیمپیادا سپورت جارىسىنىڭ جارىستارىن ۇىستىندە كورۇ زور دارەجەدە شەكتەمەگە ۇشرادى، اقپاراتتىق تاراتۇ بۇرىنعى ولیمپیادا سپورت جارىستارىنان ٴتىپتى دە ماڭىزدى بولاتىنى". باس شۇجي كوپشىلىككە كۇلىمسىرەپ بىلاي دەدى:

"ەل ٴىشى ـ سىرتىندا اقپارات مەدیالارى مەن تىلشىلەردىڭ ٴار ەل ولیمپیادا سپورت جارىسى ساڭلاقتارىنىڭ تاسقىندا ىنتامەن سایىسقا ٴتۇسۇ حیكایالارىن جاقسى اڭگىمەلەپ، جۇگگونىڭ بەیجیڭ قسقى ولیمپیادا سپورت جارىسىن وتكىزۇگە دایىندىق كورۇ حیكایالارىن جاقسى بایانداپ، جۇگگو حالقىنىڭ قىزۇ مەرەیلى مەیماندوستىعىن جاقسى اڭگىمەلەپ، بەیجیڭ قسقى ولیمپیادا سپورت جارىسى سالتاناتتى جینالىسىن جان ـ جاقتى، ستەرەولىدى، جاندى تۇردە بۇكىل دۇنیە جۇزىنە تاراتۇىن ٴۇمىت ەتەمىن".

2 جەر، 3 جارىس اۋماعى ٴبىر تۇتاس جۇیە بولىپ، جۇدىرىقتاي جۇمىلدى. بۇنىڭ ارتىندا "قولباسشىلىق تۇراپ" ـــ بەیجیڭ قسقى ولیمپیادا سپورت جارىسىنىڭ جۇرگىزىلۇدىنە قولباسشىلىق ەتۇ شتابىنىڭ سایكەستىرۇ، ورنالاستىرۇ ورتالعى. سول كۇنى تۇستەن كەیىن باس شۇجي شي جینپیڭ وسى جەرگە كەلدى.

ۇلكەن ەكراندىعى ساندى مالىمەتتەر مەن كەسكىندەر دەر كەزىندە جاڭالانۇدا. تەنشە جاعداي بویىنشا قامتاماسىز ەتۇ قوسىندارى ساقادايى ساي تۇر؛ ٴار جارىس الاڭ ـ سارايىندىعى اۋا رایىنىڭ وزگەرىسى، كولىك قاتىناسىنىڭ احۋالى سیاقتى ینفورماتسیالار دالمە ـ ٴدال جەتكىزىلەدى. "ىندەتتىڭ نقپالىنا ۇشراعانمەن، قسقى ولیمپیادا سپورت جارىسىنا دایىندىق قىزمەت ایرىقشا ٴساتتى جۇرگىزىلىپ جاتىر ەكەن، بۇنى تاڭعاجایىپ كەرەمەت دەۇگە بولادى!"، ـ حالقارالىق ولیمپیادا كومیتەتىنىڭ ٴتوراعاسى باحتى تامساندىرعان جۇگگو كۇشى وسى جەردە تاعى ٴبىر مارتە دالەلدەندى.

باس شۇجي شي جینپیڭ بىلاي دەپ باسا دارىپتەدى: "ەڭ سوڭعى ٴبىر ایداعى دایىندالۇ ۇاقىتىن مەقتاپ یگەرىپ، كومەسكى كىلتىپىاندارىدى ىشكەرىلەي انقتاپ، ولقىلىقتارىدى تولتىراپ، ٴالسىز تۇستارىدى كۇشەیتىپ، نەگىزدىك قىزمەتتەردى تىڭعىلىقتى، جاقسى ىستەۇ كەرەك".

ساعات ٴتىلىن 2015 ـ جىلى 7 ـ ایعا قایتارایىق، حالقارالىق ولیمپیادا كومیتەتى 2022 ـ جىلعى قسقى ولیمپیادا سپورت جارىسىن وتكىزۇ ۇگىنىڭ ۇىمىراتىنىن داۋىسقا سالۇدىڭ الدىندا، باس شۇجي شي جینپیڭنىڭ ایىندى دا اسقاق ٴۇنى ٴماجلىس الاڭىنان كۇللى دۇنیە جۇزىنە تارالدى: "سىزدەر بەیجیڭدى تاڭداساڭىزدار، جۇگگو حالقىنىڭ، ٴسوز جوق، بەیجیڭدە دۇنیە ٴجۇزى ٴۇشىن تارتىمدى، كەرەمەت، ەرەن قسقى ولیمپیادا سپورت جارىسىن سیلایتىندىعىنا سەنەمىن!".

وتكىزۇ دایىندىعى جۇرگىزىلگەن 6 جىلدان استام ۇاقىتتان بەرى، ول "ٴار ۇادەنى جاپىاي ورىنداۋدى"، "ٴسوز جوق، ویداعداي وتكىزۇدى" كوپ رەت باسا دارىپتەدى.

ۇادەگە ادال، سەرتكە بەرىك بولۇ جۇگگونىڭ دایەكتى ستیلى.

تاریحي وزگەرىس:

"'300 میللیون ادامدى قار ـ مۇز سپورتىنا قاتىناسۇعا باساۋ' نسانىنان" كۇنى بۇرىن جۇزەگە اسىردى

قىزمەت تەكسەرۇدىڭ ەڭ سوڭعى بەكەتى ـــ "7 ـ اقپان" زاۋودى قار ـ مۇز ٴتۇرى جاتتىعۇ بازاسى.

2018 ـ جىلى كوكتەمدە 120 نەشە جىلدىق تاریحتى باستان كەشىرگەن "7 ـ اقپان" زاۋودى ٴوندىرىستى توقتاتىپ، تیىن جاڭالاپ مەملەكەتتىك قار ـ مۇز سپورتىنا جاتتىعۇ علمي زەرتتەۇ بازاسىنا اینالدى.

باس شۇجي شي جینپیڭ 6 ەركىن جاتتىعۇ سارايىنا كىردى. بۇل ارادا ۇشقىشتاردىڭ باس اینالۇدان ساقتانۇ جاتتىعۇىنا قولدانىلاتىن جاتتىعۇ اسپاپتارى دا دەنە تاربیە سالاسىنا ەنگىزىلدى. جاعدايدى ۇستىندە تانىستىرعان جولداس كاسبي دەڭگەیدە ایتقان ەدى، باس شۇجي مۇقیات تىڭدادى، ول قار ـ مۇز سپورتىنداعى تەحنیكالىق جاڭالىق اشۇعا ەرەكشە كوڭىل ٴبولدى.

جاتتىعۇ سارايىنان شىققاندا اشەكەیلى شراق جانا باستاعان ەدى. سونادایدا تۇرعان ەلمىز تۇڭعىش دەربەس زەرتتەپ جاساعان بالاۋزىداۋ ماشىناسىن كورگەن باس شۇجي جەلگە قارسى شیراقى قادامەمەن سولاي ٴجۇردى.

"العاشىندا مۇندایدى كىم بىلگەن، قۇمىرادامى بالاۋزىبەن قار شاڭعىنى ٴسۇرتىپ شقساق سونىڭ ٴوزى بولىپ تۇر. ونان سوڭ تەك قانا جارىس الاڭىنىڭ شەتىنە بالاۋزىداۋ تۇعىرى ورناتىلادى. قازىر كولەمدى جارىستاردا پایدالانىلاتىن بالاۋزىداۋ ماشىناسىنا یە بولدىق".

"وتە جاقسى، ٴوز دارىندىلارىمىزدى جاقسى باۋلیىق"، ـ دەپ باس شۇجي شي جینپیڭ باسىن یزەپ القادى.

وسىنداي حالقارادا الدىڭعى ورىندا تۇرا تىن ەل ىشىندەگى تۇڭعىشتار "7 ـ اقپان" زاۋودىندا بارشىلىق. جالپىلىق اۋا تۇنەل سارایى "كىلتەڭ" وزىق تەحنیكالاردان قالاي قامال الدى، ەلمىز وندىرگەن 4 ادامدىق قار شانادا تىعىزدىعى ۇیلەسىمدى جاڭا ماتەریالدار قالاي زەرتتەپ جاسالدى، تاعى اۋىز قۇىسىن ەمدەۇ جىلجىمالى ماشىناسىندا، جىلجىمالى وتا ماشىناسىندا ٴبىر بەكەتتىك ەمدەۇ قامتاماسىزدانىدرۇى قالاي جۇزەگە اسىرىلدى... قار ـ مۇز سپورتىنداعى علىم ـ تەحنیكالىق زەرتتەۇ ـ اشۇ جۇگگونىڭ ٴوز كۇشىنە سۇیەنىپ جاڭالىق اشۇ تولقىننا توعىستى.

"قازىر دۇنیە جۇزىندە علىم ـ تەحنیكانىڭ باسەكەلىك دەنە تاربیەدەگى رولى بارعان ساین كورنەكتىلەنۇدە. دەنە تاربیەدە قۇاتتى ەل قۇرۇدا، ٴسوز جوق، دەنە تاربیە علىم ـ تەحنیكاسىندا ٴوز كۇشىنە سۇیەنۇدى، ٴوزىن الۇەتتەندىرۇدى جوعارى دەڭگەیدە ورىنداۋ كەرەك"، ـ دەپ باس شۇجي شي جینپیڭ قادالعالاي تاپسىردى.

جۇگگو مۇزدا تەز سىرعاناۋ ەملەكەتتىك كوماندىسى تاياۋدا دۇنیە جۇزىلىك ساۋىتقا تالاسۇ جارىسىنىڭ ساپارىن اياقتاتىپ، وسى ارالعا ورنىعىپ، قسقى ولیمپیادا سپورت جارىسىنىڭ ەك سوڭعى كەزەڭدەگى دایىندىعىن جۇرگىزۇدە. توپتىق قۇالاما جارىس تۇرلەرىندەگى سپورتشىلار مۇز ۇستىندە جۇلدىزداي زىمىرادى، باس شۇجي شي جینپیڭ جارىستى دەن تولىقتاپ، ٴالسىز تۇستارىدى كۇشەیتىپ، نەگىزدىك قىزمەتتەردى تىڭعىلىقتى، جاقسى ىستەۇ كەرەك".

"نىك جۇگىان، گاۋ تىگىۋي..."، قاۋمالاي كەلگەن ولیمپیادا سپورت جارىسى ساڭلاقتارىن كورگەن باس شۇجي ولارعا نقىلاسپەن امانداستى، "سىزدەردىڭ الدىڭعى ٴبىر مەزگىلدەگى جارىستاردا جاقسى ناتیجەگە قول جەتكىزگەندىكتەرىڭىزدى قۇتتىقتایمىن".

"جۇگگو قار ـ مۇز سپورتىنىڭ دامۇ ورەسى بۇرىن ٴبىرشاما ارتتا قالعان، قاتىناسقان جارىس تۇرلەرىنىڭ ٴوزى ٴبىرتالاي كەم بولاتىن. مەنىڭشە، بۇل جولى نەگىزىنەن تولىقتاناتىن بولدى". قسقى ولیمپیادا سپورت جارىسىنىڭ 109 شاعىن جارىس ٴتۇرىنىڭ ەلەمزدە مولشەرمەن ۇشتەن ٴبىر بولىگى اقتاڭداقتىقتان جالپى جارىس ٴتۇرى بویىنشا قانات جایدىرۇ، جالپى جارىس ٴتۇرى بویىنشا كومانداۋ قۇرۇ، جالپى جارىس ٴتۇرى بویىنشا جاتتىعۇ قسقا عانا بىرنەشە جىلدا جۇزەگە استى. باس شۇجي شي جینپیڭ بىلاي دەپ باسا دارىپتەدى: "ٴبىز وسى كەزەكتى قسقى ولیمپیادا سپورت جارىسىنىڭ وراینىن پایدالانىپ، باسەكەلىك سپورتتىڭ دامۇىن جەبەپ، ەڭ سوڭىندا تۇتاس قار ـ مۇز سپورتىنىڭ دامۇىنا دەم بەرۇىمىز كەرەك".

تەز سىرعاناۋ سارايىنىڭ جەر استى 1 ـ قاباتىندا "300 میللیون ادامدى قار ـ مۇز سپورتىنا قاتىناسۇعا باساۋ جەتىستىكتەر كورمەسى" قویىلعان. باس شۇجي شي جینپیڭ سوعىس جىلدارىنىڭ یان ـ ان داۋىرىندەگى كونكي تەبۇ جارىستارى باستاپ ۇاقىت جەلىسىن بویلاپ ەگجەي ـ تەگجەیلى ۇڭىلە قاراپ شقتى. زالدىڭ ورتاسىندا كەستەدە ولكەلەردەگى قار ـ مۇز سپورتىنىڭ دامۇ جاعدایى كورسەتىلگەن. باس شۇجي كوپكە دەیىن سوعان كوز الماي قارادى.

"وڭتۇستىككە قانات جایۇ، باتىسقا قاراي كەڭەیۇ، شعىسقا شەرۇ تارتۇ"، جایشىلىقتاعى شاعىن توپتىڭ قار ـ مۇز سپورتى قاراپایىم بۇقاراعا تەز جالپىلاستى. قار ـ مۇز سپورتى "ٴتورت ماۋسىم ٴانىن" اسقاقتاتتى. ٴمان ـ جایدى تانىستىرىپ تۇرعان جولداستىڭ ٴسوزى وسى ارعا كەلگەندە، باس شۇجیگە بىلاي دەپ قۇانا مالىمەت بەردى: "ٴبىز '300 میللیون ادامدى قار ـ مۇز سپورتىنا قاتىناسۇعا باساۋ' نسانىنان مەرزىمىنەن بۇرىن جۇزەگە اسىرىلدى، دۇنیە ٴجۇزى قار ـ مۇز سپورتىنىڭ كارتاسىن وزگەرتتىك دەۇگە بولادى".

2014 ـ جىلدىڭ باسىندا رەسەیدىڭ سوچىسىندا باس شۇجي شي جینپیڭ تۇڭعىش رەت باحقا وسى ویدى ایتتى: "ٴبىزدىڭ قسقى ولیمپیادا سپورت جارىسىن وتكىزۇدى ٴوتىنىش ەتۇدەگى ەڭ ۇلكەن ماقساتىمىز 300 میللیون ادام ارىسىندا قار ـ مۇز سپورتىن جالپىلاستىرىپ، جۇگگو قار ـ مۇز سپورتىنىڭ قارىشتاپ دامۇىن ىلگەرىلەتۇ". بۇل سوزدە ولیمپیادا رۇحىنىڭ ماڭىزدى ەمانى مەقتى یگەرىلدى.

بۇگىنگى ارقىلى وتكەندى ەسكە العاندا، باس شۇجي تەبىرەنە بىلاي دەدى: "قسقى ولیمپیادا سپورت جارىسىن وتكىزۇگە دایىندالۇ ارقىلى قار ـ مۇز سپورتىنىڭ باسەكەلىك ورەسى جوعارىلاپ قانا قویماي، قار ـ مۇز سپورتىنىڭ جالپىلاسۇى دا جەدەلدەپ، دەنە تاربیە سپورتىنىڭ ساپاسى مەن سانى دا جوعارىلادى. دەنە تاربیەدە قۇاتتى ەلدەن سالاماتتى جۇگگوعا دەیىن حالقتىڭ سالاماتتىعى، حالقتىڭ دەنە قۇاتى، حالقتىڭ باقىتى، ٴبار ـ ٴبارى تامىرلاس. بۇل جاپىاي دوڭگەلەك داۋلەتتى قوعام قۇرۇدىڭ، جاپىاي وسزامانداندىرۇدىڭ وزىنە تیەسىلى ەمانى. ونىڭ ماڭىزى كىشكەنە نارسەدەن ۇلكەن نارسەنى بایقاي ٴبىلۇ".

ارناۋلى سپورتتىق قابىلەت جاتتىقتىرۇ سارايىندا سپورتشىلاردىڭ، جاتتىقتىرۇشىلاردىڭ، قىزمەت وتەۇ، قامتاماسىز ەتۇ قىزمەتكەرلەرىنىڭ الاقایلاعان شاتتىق ٴۇنى تولاستامادى.

باس شۇجي شي جینپیڭنىڭ تەبىرەنسكە تولى ٴسوزى كوپشىلىكتى شابىتتاندىردى: "ٴبىر ٴىستى باسىنا شعارۇعا ۇزاق جىل قۇلشىنىس قاجەت بولاد